

Information om miljöbalken

För dig som driver eller vill
starta en idrottsanläggning
eller idrottsverksamhet.

Exempelvis gym, dans, yoga, ridskola eller e-sport.

Växjö
kommun

www.vaxjo.se

En hälsosam och god miljö

I idrottslokaler och på gym vistas många personer varje dag. När personer vistas tillsammans ökar risken för bland annat smittspridning. Du som bedriver verksamheten har ett ansvar att fortlöpande planera och kontrollera din verksamhet för att minska och förebygga riskerna. Du som driver en idrottsanläggning har ansvaret för att verksamheten inte orsakar olägenheter för människors hälsa eller negativ påverkan på miljön. Detta finns beskrivet i miljöbalken med tillhörande regelverk.

Som ansvarig för verksamheten måste du ha den kunskap som krävs för att uppfylla bestämmelserna i miljöbalken och rutiner för att planera samt kontrollera verksamheten. Miljö- och hälsoskydds nämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken i Växjö kommun.

Syftet med miljöbalken är att uppnå en hälsosam och god miljö. I den här skriften har vi samlat det viktigaste om hur miljöbalken samt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd styr verksamhetens utformning. Det handlar om vad lagen säger, miljö- och hälsoskydds nämndens tillsyn samt vikten av kunskap och bra rutiner.

Längst bak finns en del exempel samt hänvisning till var du kan hitta mer information.

.....

Välkommen att kontakta oss om du har några frågor och funderingar kring folderns innehåll:

Växjö kommun

Telefon 0470-410 00

E-post: miljo-halsoskyddsnamnden@vaxjo.se

INNEHÅLL

En hälsosam och god miljö	2	Kemikaliehantering	14
		Produktval	14
Miljöbalkens hänsynsregler gäller alla	4	Energi	14
		Avfall	14
Egenkontroll		Hushållsavfall	15
– ett krav och kvalitetsverktyg	5	Förpackningar och tidningar	15
Risker	6	Grovavfall	15
Rutiner	6	Farligt avfall	15
		Avgift för tillsyn	16
Inre och yttre miljö	7	Livsmedelsverksamhet	16
Lokalyta	7	Solarier	16
Ventilation	7		
Kontrollera ventilationen	8	Checklista för egenkontroll	17
Temperatur och klimatanpassning	8	Ansvar	17
Radon	9	Kunskap	17
Fukt	9	Dokumentation	18
Vattentemperatur	10	Rutiner	18
Ljud, akustik och buller	10		
Städning	11	Mer information	20
Städfrekvens	11		
Metoder	12		
Förutsättningar för en bra städning	12		
Smittskydd och hygien	12		
Rökfria miljöer	13		

Miljöbalkens hänsynsregler gäller alla

I miljöbalkens andra kapitel finns grundläggande hänsynsregler. Dessa gäller alla och styr all verksamhet.

Fastighetsägaren som hyr ut lokalen ansvarar för att byggnaden har förutsättningar för att verksamheten ska kunna drivas i lokalerna. Du som är verksamhetsutövare delar alltså på ansvaret med fastighetsägaren när det gäller lokaler för idrottsverksamhet.

Ansvarsfördelningen för frågor som omfattas av miljöbalken är bra att ha dokumenterat. Det underlättar ert eget arbete att veta vem som har ansvar för vad.

1§ Beviskrav

Det är du som driver verksamheten som ska visa att du i din verksamhet uppfyller hänsynsreglerna.

2§ Krav på kunskaper

Du som driver verksamheten ska ha aktuell kunskap om verksamheten och om de regler som gäller för den. Du måste kontinuerligt skaffa dig den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller negativ påverkan.

3§ Försiktighetsprincipen

Du som har ansvar för en idrottsanläggning eller liknande ska utföra de skyddsåtgärder och vidta de begränsningar som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

4§ Produktvalsprincipen

Om det finns kemikalier till exempel rengöringsmedel som är mindre skadliga än de som används idag ska de användas istället.

5§ Hushållnings- och kretsloppsprincipen

Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi. Du som driver en verksamhet är skyldig att använda de möjligheter till återanvändning och återvinning som finns.

6§ Lokaliseringsprincipen

Platsen där verksamheten bedrivs ska vara lämplig. Lokaliseringen och utformningen ska uppfylla de behov som ni har och säkerställa en god hälsa och miljö i er verksamhet.

7§ Skälighetsregeln

Krav på hänsyn enligt hänsynsreglerna gäller inte om det kan anses vara orimligt att uppfylla dem.

Egenkontroll – ett krav och kvalitetsverktyg

För verksamhetsutövare och fastighetsägare gäller miljöbalkens bestämmelse (26 kap, 19§) vilken innebär att den som driver en verksamhet löpande ska planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga olägenheter för människors hälsa eller påverkan på miljön. Enligt miljöbalken innebär olägenhet en negativ påverkan på hälsan, så länge den inte är väldigt liten eller tillfällig.

Du som driver verksamheten ansvarar för att lagstiftningens och myndighetens krav följs genom egenkontroll. En fungerande egenkontroll visar att du har kunskap om verksamheten. Det visar även att du säkerställer att lokalerna är bra och att verksamheten tar hänsyn till både hälsa och miljö. Med en fungerande egenkontroll kan ni upprätthålla god kvalitet samt förebygga och upptäcka brister som kan påverka hälsan eller miljön i ett tidigt skede, innan de orsakar skada och olägenheter.

Miljöbalken reglerar inte frågor om arbetsmiljö, men det finns stora likheter mellan arbetsmiljölagstiftningens krav på systematiskt arbetsmiljöarbete och miljöbalkens krav på egenkontroll. Dessa kontroller kan med fördel samordnas. Även livsmedelslagstiftningen innehåller krav på egenkontroll med grundförutsättningar för säker livsmedelshantering.

RISKER

Oberoende av om ansvaret för kontroller, utredningar och/eller åtgärder ligger på fastighetsägaren, eller någon annan, måste den som ansvarar för verksamheten ha kunskap om riskerna.

Det innebär att du som är verksamhetsutövare löpande ska undersöka och bedöma riskerna med verksamheten utifrån hälso- och miljösynpunkt. Exempel på faktorer som kan påverka hälsan och miljön negativt är fukt, mögel, radon, brister i ventilationen, avfalls- och kemikaliehantering, otillräcklig städning, otillräckliga hygienrutiner, buller och lufttemperatur.

RUTINER

För att minska miljö- och hälsoskyddsriskerna måste det finnas rutiner för kontinuerlig kontroll av verksamheten. Rutinerna ska vara kända av personalen och det är bra om de är dokumenterade.

Verksamheten kan behöva rutiner för:

- Underhåll av lokaler, inredning och annan utrustning
- Hantering av hälso- eller miljörelaterade klagomål
- Ventilation
- Inomhustemperatur
- Ljudmiljö ute och inne
- Städning av lokaler, ytor, redskap och material
- Hygien- och smittskydd
- Avfall och kemikalier

En väl genomtänkt dokumentation underlättar er bedömning av de risker som verksamheten medför och uppföljningen av rutinerna. Ett bra sätt att successivt kontrollera sina lokaler och sin verksamhet är exempelvis att utforma en checklista som regelbundet prickas av.

Inre och yttre miljö

Du som driver verksamheten ansvarar för att den är anpassad till både den inre och yttre miljön. Den inre miljön beskriver lokalens utformning. Den yttre miljön är området utomhus.

LOKALYTA

Ur miljöbalkens perspektiv behöver lokalernas ytor vara tillräckliga och era rutiner anpassade efter lokalens förutsättningar för att ni ska kunna förebygga risker för hälsan och miljön samt driva ert egenkontrollarbete.

Ytskikt i lokalens alla utrymmen samt redskap ska vara lätta att rengöra. Risken för smittspridning ökar om ytor är svåra att göra rena på grund av att de har skador i ytskiktet, det finns breda springor mellan ytor eller att ytan på grund av sin struktur är svår att rengöra. Det gäller även om ytor är missfärgade ifall det medför att det är svårt att bedöma rengöringsbehov. Särskilt viktigt är det att åtgärda ytor som ofta kommer i kontakt med hud, till exempel dörrkanten eller redskap där många tar tag med händerna ("tagytor").

VENTILATION

Luften i en lokal förorenas kontinuerligt av människor, byggmaterial och inredning med mera. Dålig ventilation kan ge upphov till bland annat allergiska besvär, huvudvärk, trötthet samt irritationer i ögon och luftvägar.

För att minska risken för hälsobesvär bör ventilationen vara anpassad för befintlig verksamhet och till antalet personer som vistas i lokalen samt regelbundet skötas om. Det antal personer som kan vistas i ett rum samtidigt beräknas från tilluftsflödet för respektive rum. Till exempel bör luftomsättningen vara minst 10 l/s och person, gärna 15 l/s och person. Till enbart åskådare räknar man med lägre flöden. Det är svårt att ge mer exakta råd än så då gymnastik- och idrottslokaler varierar enormt i takhöjd och volym från lokal till lokal.

En idrottslokal kan användas till olika aktiviteter, till exempel både yoga och spinning. Det innebär olika ventilationsbehov eftersom besökarnas aktivitetsnivå är olika. Därför kan det vara lämpligt att ventilationen kan anpassas genom att justeras både upp och ner.

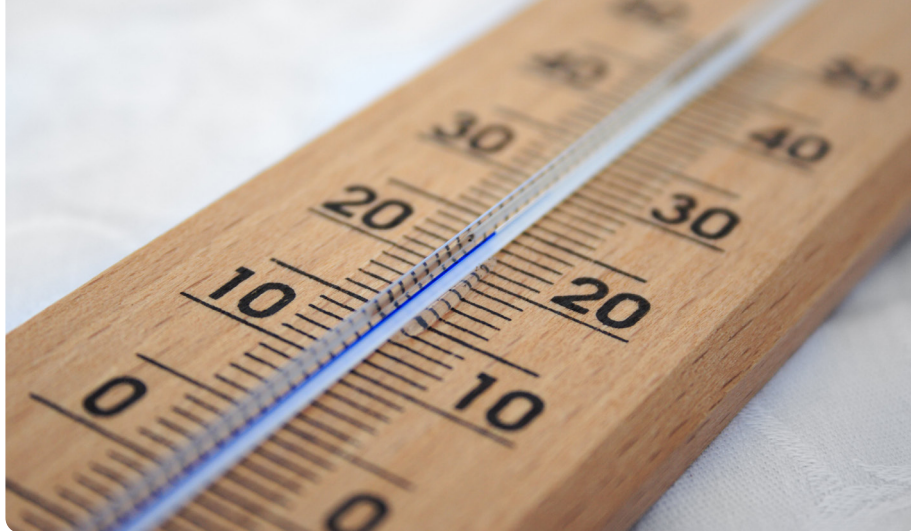
KONTROLLERA VENTILATIONEN

Fastighetsägaren ska kunna lämna uppgifter på hur många personer lokalens ventilation är dimensionerad för. Ett enkelt sätt att få en indikation på ventilationens funktion är att mäta koldioxidhalten. Om koldioxidhalten överstiger 1000 ppm i lokalen kan detta vara en indikation på att ventilationen inte är tillräcklig. Koldioxid används som en indikator eftersom människan är den största källan till koldioxid inomhus. Inomhus brukar koldioxidhalten vara 600–800 ppm i väl ventilerade lokaler. En människa andas ut runt 20 liter koldioxid vid stillasittande arbete och vid motion runt 120 liter per timme. Finns det misstankar om att ventilationen inte fungerar tillfredsställande, eller att luftflödena inte är anpassade till antalet personer som vistas i lokalen eller de aktiviteter som bedrivs, bör du se till att ventilationen kontrolleras och att luftflödena mäts upp.

Fastighetsägaren är skyldig att regelbundet kontrollera fastighetens ventilationssystem med hjälp av en behörig besiktningsman, det kallas för obligatorisk ventilationskontroll (OVK). Tänk på att en godkänd kontroll inte är en garanti för att ventilationens luftflöden är anpassade efter det antal personer som normalt vistas i lokalen.

TEMPERATUR OCH KLIMATANPASSNING

Lufttemperaturen är en viktig faktor för ett bra inomhusklimat. En väl fungerande ventilation anpassad för verksamheten kan förebygga höga temperaturer. Både långvariga och kortvariga perioder med extrema temperaturer kan påverka människors hälsa negativt. Värmeböljor kan leda till ökad dödlighet, särskilt bland sårbara grupper som äldre och sjuka. Det kan behövas avskärmning av solen för att lufttemperaturen inte ska bli för hög och rutiner för att använda eventuella solskydd rätt. Även i utemiljön bör det finnas solskydd (skugga) för att ge skydd vid höga temperaturer.

RADON

Det enda sättet att upptäcka radon är att mäta. För att få en representativ bild bör man följa lämplig metodbeskrivning utifrån din verksamhet. På Strålsäkerhetsmyndighetens hemsida hittas metodbeskrivning för gemensamma utrymmen vilket är den som gäller för idrottsanläggningar. En radonmätning bör pågå i minst 60 dagar under eldningssäsong, som normalt är mellan den 1 oktober och den 30 april. Syftet med mätningen är att ta reda på om radonhalten är högre än referensnivån 200 Bq/m^3 . En väl injusterad ventilation har stor betydelse för att sänka radongashalten i inomhusluften. Radongashalten ska kontrolleras minst var 10:e år och vid större ombyggnationer och förändringar.

FUKT

Det finns en stark koppling mellan fuktskador i byggnader och hälsoproblem. Fukt kan orsaka tillväxt av mögel och bakterier som kan avge sporer, svampfragment och kemiska ämnen till luften. Kemiska ämnen kan också frigöras från fuktigt byggnadsmaterial, vilket i sin tur kan ge upphov till hälsoproblem. Tecken som visar på fuktskada kan vara missfärgning, avvikande lukt och bubblor i ytskikt. Misstanke om fuktskada ska alltid utredas. Kontrollera att det inte finns fuktskador innan en ny lokal tas i bruk. En gammal fuktskada som är felaktigt åtgärdad kan också orsaka hälsoproblem. Fuktskadat material bör i regel bytas ut.

VATTENTEMPERATUR

För att minimera risken för tillväxt av bakterier, som legionellabakterier, ska temperaturen på vattnet i ledningar och kranar vara tillräckligt varm, och tillräckligt kall. Ledningarna ska vara utformade så att vattnet inte blir stillastående och varmvattnet i kranen ska vara minst 50°C och kallvattnet högst 18°C. Där det finns risk för skällning får reglering av varmvattnet till lägre temperatur ske först vid blandare. Regleringen ska vara fackmannamässigt utförd. Kontakta fastighetsägaren om du är osäker. Glöm inte att genomföra regelbunden spolning av tappstället och att göra temperaturkontroller som en del av egenkontrollen.

I lokaler som varit stängda en längre tid, vid till exempel ett sommaruppehåll, är det viktigt att spola igenom hela systemet med varmt vatten innan det börjar användas igen. Vid genomspolning bör man även vänta med att använda utrymmet tills vattenången som bildats vid genomspolningen ventilerats bort.

LJUD, AKUSTIK OCH BULLER

I idrottslokaler kan det förekomma höga ljud exempelvis under gruppträningar, musikspelningar eller andra arrangemang. Det är viktigt att förebygga och kontrollera att ljudmiljön inte orsakar skada på hörseln hos de som befinner sig i lokalerna. Det är ert ansvar som verksamhetsutövare att säkerställa en god ljudmiljö. Miljöbalken kräver att ni som verksamhet har kunskap om riktvärden och hur personer skyddas mot hörselskador. Det är viktigt att vidta försiktighetsåtgärder i lokalen om det finns en risk för hörselskador. För lokaler eller platser där hög musik spelas gäller Folkhälsomyndighetens allmänna råd om höga ljudnivåer (2014:15), se tabell över riktvärden nedan. Forskning visar att barn är extra känsliga för höga ljud vilket innebär att riktvärdena för höga ljud är lägre när barn har tillträde till lokalerna.

	Vuxna	Barn under 13 år
Maximalt ljud LAFMax¹	115 dB	110 dB
Ekvivalent ljud LAeqT²	100 dB	97 dB ³

1) Den högsta A-vägda ljudnivån

2) Den A-vägda ekvivalenta ljudnivån, vilket är medelvärdet av ljudnivån, under en viss tidsperiod (T).

3) Särskild hänsyn bör tas i verksamheter som är särskilt riktade till barn, till exempel knattediskotek eller liknande. Där bör ekvivalenta A-vägda ljudnivåer under 90 dB alltid eftersträvas.

STÄDNING

En välstädd och ren miljö är viktig för att alla ska må bra. Vid städning ska smuts och damm avlägsnas och antalet mikroorganismer i miljön reduceras. Städning som sker tillräckligt ofta och med rätt metod minskar antalet partiklar i luften vilket förbättrar luftkvaliteten. Den kan även minska risk för infektioner och allergiska reaktioner.

Det är viktigt att ha kontroll på städningen och använda rätt metoder på rätt material. Ta därför reda på vilka städmetoder som krävs för de olika utrymmena och deras ytskikt. Tänk på att separat städutrustning kan behövas för olika rum.

Städfrekvens

Städrutiner bör upprättas för alla utrymmen och material i verksamheten. Av rutinen bör det framgå vem som städar, vad som städas, hur och hur ofta. Här kan även storstädning, städning på hög höjd samt rengöring av textilier ingå.

Det bör finnas rutiner för regelbunden städning av fria ytor som golv, bänkar, träningsmaskiner, redskap och mattor. I idrottslokaler är det viktigt att rengöra redskap och inredning ofta och på rätt sätt eftersom smitta annars kan spridas. Till exempel kan dåligt rengjorda gymnastikmattor sprida smitta som MRSA, Motståndskraftiga gula stafylokocker, vilket bland annat kan orsaka hudinfektioner.

Hygienutrymmen bör städas dagligen, gemensamma toaletter eller andra särskilt belastade miljöer kan behöva städas flera gånger per dag. Även saker som man tar i ofta med händerna till exempel handtag, dörrar och lysknappar bör rengöras varje dag. Om lokalerna används av flera olika verksamheter behöver städningen dimensioneras utifrån hur mycket lokalen sammanlagt används.

Det är viktigt att det finns en tydlig ansvarsfördelning för städningen, särskilt om flera olika verksamheter använder lokalerna eller om lokalerna hyrs ut. Det bör tydligt framgå vem som har vilket ansvar. Tydliga rutiner bör även finnas för hur verksamheten ska följa upp att det verkligen blir rent. Även om de som tränar på idrottsanläggningen själva ska rengöra redskap de använt efter sig ansvarar verksamhetsutövaren för att följa upp och kontrollera städningen.

Högt belägna horisontella ytor, ventilationsdon, lampor och liknande bör städas återkommande under året och i den omfattning som behövs för att undvika att damm samlas. Gardiner, draperier, textila möbler, madrasser, filter, kuddar med mera bör tvättas minst två gånger per år. Varje verksamhet kan behöva göra en egen bedömning av hur ofta olika ytor och material behöver rengöras utifrån hur verksamheten drivs, och om extra rengöring behövs till exempel vid sjukdomsutbrott.

Metoder

De städmetoder som används bör virvla upp så lite damm som möjligt. När dammsugare används bör den ha ett effektivt filter för utblåsningsslufte n så att små partiklar inte kommer ut i luften igen. Små partiklar tar sig lättare ner i de nedre luftvägarna än större och kan därmed orsaka hälsoproblem. Det är lämpligt att vädra i samband med dammsugning.

Förutsättningar för en bra städning

Utemiljöer och entréer bör utformas så att inte smuts dras in i lokalerna i onödan. Eftersträva även lättstädade miljöer. Ju mer öppna ytor desto mer damm förekommer i inomhusluften. Forskning visar att hur ofta städningen genomförs har störst betydelse för mängden damm och allergener i inomhusluften. Vid regelbunden städning behövs dessutom oftast bara vatten och ett fåtal rengöringsmedel. Välj rengöringsmedel anpassat till det material som ska rengöras och tänk på att inte överdosera.

Varje lokal är unik, även städ- och tvättutrymmen. Dessa utrymmen bör utformas med särskild hänsyn till bra torkmöjligheter för blött material och så att smutsigt material kan hanteras och förvaras väl skilt från rent material. Utslagsvaskar för smutsvatten bör vara placerade så att risk för stänk på ytor för rent material är liten.

SMITTSKYDD OCH HYGIEN

För att minska risken för smittspridning är det viktigt att det finns möjlighet att upprätthålla en god handhygien. Kontaktsmitta via händerna är den vanligaste av alla smittvägar. Handtvätt med tvål och vatten är en grundläggande förebyggande åtgärd, därför bör det alltid finnas flytande tvål och engångshanddukar på alla toaletter. Handdesinfektionsmedel kan användas för att ytterligare minska bakteriemängden.

Det bör finnas rutiner för vad som ska göras vid infektionssjukdomar och hur ytor samt material ska rengöras. Exempel på smittor som kan förekomma i idrottslokaler är svinkoppor, fotsvamp, fotvårtor och ringorm. Information om hygienrutiner och smittskydd finns bland annat på Folkhälsomyndighetens hemsida och 1177.se.

Kontaktsmitta kan delas upp i:

- Direkt kontaktsmitta - överförs via kroppskontakt från en person till en annan, exempelvis hudinfektioner, svampinfektioner och vårtor kan spridas på detta vis.
- Indirekt kontaktsmitta - överförs från en person till en annan via utrustning, kläder och dylikt som är förorenat med smittämnen. Svampinfektioner och vårtor kan spridas på detta sätt via omklädningsrum, duschutrymmen och dåligt rengjorda redskap.

Det bör även finnas möjlighet till handhygien efter hantering av smutsigt städmaterial samt efter hantering av avfall och förpackningar i miljöhus och liknande utrymmen.

RÖKFRIA MILJÖER

Enligt lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088) är inhägnade idrottsanläggningar, entréer till rökfria områden och skolgårdar rökfria utomhusmiljöer vilket innebär att det råder rökförbud. Du som driver verksamhet där det är rökförbud ska se till att rökförbudet efterlevs. Skyltning ska finnas så att det tydligt framgår att det är förbjudet att röka. Det får inte förekomma några askkoppar i eller i närheten av entréer till rökfria områden då besökare ska kunna ta sig in till rökfria miljöer utan att behöva utsättas för rök.

KEMIKALIEHANTERING

Kemiska produkter som vanligtvis hanteras i en idrottsanläggning är framför allt medel för städning men andra exempel är bland annat målarfärg och tändvätska. Kemikalier som kan innebära en risk ur hälso- och miljösynpunkt bör förvaras inlåsta samt förvaras avskilda från livsmedel. Det är även viktigt att kemikalier förvaras så att de inte riskerar att nå ett avlopp vid eventuellt läckage.

Det bör finnas säkerhetsblad och produktblad för respektive produkt. Produktbladen innehåller information kring medlets funktion och ett säkerhetsblad ger information om den kemiska produkten samt hur ni ska agera vid spill och olyckor. Dessa kan ni få från tillverkare eller er leverantör av kemiska produkter. Tänk på att se över kemikalerna regelbundet för att se om det går att ta bort eller byta ut produkter, mot nya som har mindre påverkan på hälsa eller miljö.

Parfym och rengöringsmedel med stark doft bör undvikas i lokalerna och vissa växter, så som exempelvis hyacint och andra doftande växter, bör tas bort från allmänna rum i allergihänsyn.

PRODUKTVAL

På idrottsanläggningarna sker kontakt med olika redskap och utrustningar så som gymnastikmattor, studsmattor, innebandyklubbor, fotbollar, boxhandskar och ben-skydd. Vissa gymnastikmattor och studsmattor har visat sig innehålla mjukgörande ftalater och polyaromatiska kolväten (PAH). Golven är vanligtvis PVC-mattor som därmed innehåller ftalater. Kemikalier kan påverka oss människor på många olika sätt och barn anses vara extra känsliga. Därför är det viktigt att reflektera över inköpen och göra medvetna val!

ENERGI

Idrottsanläggningar innebär ofta stora lokaler som drar mycket värme, el och vatten vilket kan resultera i hög energiförbrukning. Genom att se över verksamhetens energiförbrukning kan det gå att sänka onödiga driftkostnader samtidigt som både miljön och klimatet gynnas. Exempel på områden att titta på är: uppvärmning av lokaler, belysning, ventilation, uppvärmning av vatten och vattensparande åtgärder.

AVFALL

Det är viktigt att farliga ämnen i avfall inte sprids till miljön. Det är en av anledningarna till att avfall ska hanteras enligt miljöbalken och Växjö kommuns avfallsföreskrifter.

Hushållsavfall

Till hushållsavfall räknas det avfall som är jämförligt med avfall som kommer från hushåll, till exempel köks-, mat- och städavfall. För hushållsavfallet finns det krav på att ha hämtningsabonnemang genom kommunen.

Förpackningar och tidningar

Förpackningar och tidningar får inte slängas i hushållsavfallet. Dessa ska sorteras ut från övrigt avfall och lämnas till återvinningscentral eller hämtas av entreprenör vid verksamheten.

Grovavfall

Grovavfall är sådant avfall som uppkommer i verksamheten men som är för tungt eller skrymmande att samla i ordinarie säck eller kärl. Exempel på grovavfall är kasserade möbler och grova emballage. Grovavfall lämnas till återvinningscentral. För att få lämna grovavfall som har uppkommit i en verksamhet kan krävas företagskort hos återvinningscentralen.

Farligt avfall

Till farligt avfall räknas städ- och rengöringskemikalier, färg-, lack- och limrester. Även elektriska apparater, batterier, lysrör, glödlampor och lågenergilampor räknas som farligt avfall. Sådant avfall ska hållas skilt från övrigt avfall och förvaras så att obehöriga inte kan få tillgång till det. Verksamheter måste göra anmälan eller ha tillstånd från Länsstyrelsen för att transportera sitt farliga avfall, eller anlita en godkänd transportör. Särskilda regler gäller för elavfall som omfattas av producentansvar. Det kan handla om glödlampor, lysrör, lågenergilampor, kyl och frys.

Det har kommit nya regler för farligt avfall eftersom det kräver särskild hantering. Det kan till exempel vara brandfarligt, frätande eller giftigt för människor och miljö. Nästan alla verksamheter producerar någon form av farligt avfall. Sedan den 1 november 2020 ska alla verksamheter där det uppstår farligt avfall anteckna och rapportera in antecknade uppgifter om det farliga avfallet till det nya avfallsregistret hos Naturvårdsverket.

AVGIFT FÖR TILLSYN

Den som driver en idrottsanläggning betalar en avgift för tillsyn utifrån miljöbalken enligt en timtaxa antagen av kommunfullmäktige.

LIVSMEDELSVERKSAMHET

En livsmedelsverksamhet på en idrottsanläggning ska vara registrerad hos miljö- och hälsoskyddsnämnden. Nya verksamheter ska ha skickat in en anmälan om registrering minst 14 dagar innan verksamheten startar. Mycket enkla livsmedelsverksamheter behöver inte alltid registreras. För att få en bedömning om verksamheten omfattas av reglerna för registrering kontakta alltid Växjö kommun. Om livsmedelsverksamheten har egen brunn istället för kommunalt dricksvatten, behöver man även registrera brunnen.

Även försäljning av kosttillskott är en verksamhet som regleras enligt livsmedelslagstiftningen och ska i de flesta fall registreras hos miljö- och hälsoskyddsnämnden.

SOLARIER

Tänk på att solarier har särskilda krav på tillsyn och att solarier är anmälningspliktiga. Verksamheter som har solarier har ansvar för att strålskyddslagen och miljöbalkens krav uppfylls. I Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier finns det mer information kring kraven på solarieverksamhet.

Checklista för egenkontroll

Här har vi samlat några frågor som kan vara till hjälp i det förebyggande arbetet.

ANSVAR

- Vem har ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt miljöbalken?
- Finns det kännedom om detta hos personal/styrelse?
- Är ansvarsfördelningen mellan verksamheten och fastighetsägaren klarlagd?
- Är ansvarsfördelningen mellan verksamheten och andra som städar klarlagd?
- Hur ser ansvarsfördelningen ut om lokalen används av flera verksamheter eller hyrs ut?
- Vem ansvarar för kontinuerlig uppföljning och utvärdering av egenkontrollen?

KUNSKAP

- Vilka risker för hälsan eller miljön medför vår verksamhet?
- Räcker våra kunskaper för att främja en hälsosam och god miljö?
- Hur ser vi till att personalen/styrelsen får kunskap och information om våra rutiner och vårt ansvar?
- Är det tydligt vem i organisationen som har vilken kunskap/kompetens?
- Inom vilka områden behöver vi förstärka och ta in kompetens? Hur gör vi det?

DOKUMENTATION

- Har vi samlat all information vi har, till exempel lagstiftning, regler och rapporter som gäller för vår verksamhet på ett överskådligt och lättbegripligt sätt?
- Finns egenkontrollrutiner för alla områden?
- Finns dokumentation över alla underlag som till exempel ventilationshandlingar, radonhalt och städscheman?
- Finns protokoll inklusive luftflödesprotokoll från senaste ventilationskontrollen?

Rutiner

Nedan listas några exempel på rutiner som kan finnas i ert egenkontrollarbete. Exempelen är inte heltäckande utan kan behöva kompletteras och anpassas till er verksamhet.

STÄDNING OCH HYGIEN

- Finns det ett städschema som omfattar samtliga utrymmen och material?
- Finns det rutiner för städning av redskap och maskiner?
- Hur är ansvaret för städningen fördelat?
- Hur följer vi upp rutiner för städningen och valda städmetoder?
- Vilka städrutiner har vi vid sjukdomsutbrott?

KEMIKALIER OCH AVFALL

- Finns det rutiner för hantering av kemiska produkter?
- Är de kemiska produkterna rätt märkta?
- Finns säkerhetsdatablad och produktinformation för de kemiska produkterna tillgängligt?
- Innehåller kemikalierna parfym eller är de testade ur allergisynpunkt?
- Förvaras kemikalier på rätt sätt?
- Finns det några kemiska produkter som kan bytas ut mot mindre skadliga?
- Finns det rutiner för hantering av avfall?
- Uppkommer farligt avfall i verksamheten och följs reglerna för detta?

FASTIGHETSRELATERADE RUTINER

- Har vi rutiner för felanmälan till fastighetsägare?
- Har vi rutiner för hantering av hälso- och/eller miljömässiga klagomål?
- Finns det rutiner för kontinuerligt underhåll av lokalerna?
- Har vi rutiner för kontroll av varmvattentemperaturen?
- Finns rutiner för att kontrollera och sköta ventilationen?
- Finns dokumentation över maximal personbelastning för alla rum? Anpassas verksamheten efter den?
- Finns protokoll (inklusive luftflödesmätningar) från senaste ventilationskontrollen?
- Har vi rutiner för att värdera och hantera bullerkällor och åtgärder?

Mer information

Riksdagen, www.riksdagen.se eller www.notisum.se

- Miljöbalken (SFS 1998:808)
- Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899)
- Avfallsförordningen (SFS 2020:614)
- Strålskyddslag 2018:396
- Lagen om tobak och likande produkter (2018:2088)

Folkhälsomyndigheten, www.folkhalsomyndigheten.se

- Ventilation (FoHMFS 2014:18)
- Fukt och mikroorganismer (FoHMFS 2014:14)
- Allmänna råd om höga ljudnivåer (FoHMFS 2014:15)
- Hygien, smittskydd och miljöbalken – objektburen smitta
- ”Vägledning om miljöbalkens regler” - egenkontroll

Strålsäkerhetsmyndigheten, www.ssm.se

- Mätning av radon på arbetsplatser – metodbeskrivning
- Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier och artificiella solanläggningar.

Kemikalieinspektionen, www.kemi.se

- Information om märkning på kemikalier, farosymboler och innehåll i säkerhetsdatablad.

Kontakta oss gärna!

Vid frågor kontakta Växjö kommun.

**Växjö
kommun**

www.vaxjo.se